

Εργαζόμαστε για ένα Καλύτερο Μέλλον

Σε συνέντευξη που παραχώρησε στο *Business Partners*, το περιοδικό του Ελληνο-Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου, ο Πρόεδρος του ΣΦΕΕ, Διονύσιος Φιλιώτης, αναλύει το Ελληνικό σύστημα περίθαλψης, την ποιότητα των φαρμάκων, την βέλτιστη τιμολόγησή τους, καθώς και την λειτουργία της Ελληνικής φαρμακευτικής αγοράς. Ο κ. Φιλιώτης παρουσιάζει ένα περιεκτικό και αισιόδοξο όραμα για το μέλλον.

Το σύστημα περίθαλψης στην Ελλάδα αποτελεί ένα παράδοξο φαινόμενο. Ενώ υπάρχει διεθνής αναγνώριση για την καλή του απόδοση, παρουσιάζει αστοχίες και στοιχεία αναποτελεσματικότητας όσον αφορά την κάλυψη των αναγκών. Ποια είναι, λοιπόν, σήμερα η πραγματική κατάσταση του συστήματος περίθαλψης;

Η σημερινή κατάσταση του συστήματος περίθαλψης στην Ελλάδα θεωρείται, γενικώς, καλή. Τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος συγκριτικά με τα συστήματα άλλων προηγμένων και ανεπτυγμένων οικονομιών. Η Ελλάδα διαθέτει ένα σύστημα περίθαλψης που υπηρετείται σωστά από επιστήμονες υγείας, φαρμακοποιούς και γιατρούς, με άριστη κατάρτιση και εμπειρία. Τα προβλήματα που υπάρχουν πηγάζουν από την έλλειψη σύγχρονης οργανωτικής δομής και από το γεγονός ότι χρειάζονται πολλοί περισσότεροι επαγγελματίες υγείας για να ανταποκριθούν στην διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση για περίθαλψη. Ο συνδυασμός των δύο αυτών προβλημάτων έχει ως συνέπεια να παρατηρούνται «ανεπιθύμητες παρενέργειες», οι οποίες εκτείνονται από την συσσώρευση των χρεών των νοσοκομείων προς τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις μέχρι την ανεπαρκή μηχανοργάνωση. Ως αποτέλεσμα απειλείται η βιωσιμότητα του συστήματος και δημιουργούνται προσχώματα στην άμεση πρόσβαση των πολιτών σε όλα τα φάρμακα. Θεωρώ ότι μια αυξημένη αίσθηση ευθύνης και μια αποτελεσματικότερη δομή για την λήψη αποφάσεων θα συμβάλλουν τα μέγιστα στην προστασία και βελτίωση του υπάρχοντος συστήματος. Είναι αναγκαίο να υιοθετήσουμε νέες τεχνολογίες (όπως η ηλεκτρονική κάρτα υγείας και το ηλεκτρονικό αρχείο υγείας για κάθε πολίτη) και να επικεντρωθούμε στην υλοποίηση ενός περισσότερο προηγμένου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

Είμαι απόλυτα πεπεισμένος ότι μέσω διαλόγου και συνεχούς συνεργασίας μεταξύ της Πολιτείας και του ΣΦΕΕ μπορούμε να επιτύχουμε την υπέρβαση των προβλημάτων και να δημιουργήσουμε τις βάσεις για την ανάπτυξη, εκσυγχρονισμό, υψηλή απόδοση και ποιοτική πρόσφορα του φαρμακευτικού τομέα.

Ποιες είναι οι σημαντικότερες κινήσεις που πρέπει να γίνουν ώστε να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικότερο σύστημα περίθαλψης που θα ανταποκρίνεται καλλίτερα στις ανάγκες των ασθενών;

Εάν επιθυμούμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τις προαναφερθείσες συνέπειες θα πρέπει να επικεντρωθούμε με επιμονή και αποφασιστικότητα σε δύο στόχους. Πρώτον, θα πρέπει να προσληφθούν περισσότεροι επιστήμονες υγείας και δεύτερον θα πρέπει να εισαχθούν προηγμένες τεχνικές διαχείρισης του συστήματος. Καθοριστικός παράγοντας είναι ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός. Η ορθολογική χρήση

τεχνολογίας είναι ο μόνος τρόπος για να συγκρατηθούν οι δαπάνες, να εξαλειφθεί η απάτη και να επιτευχθεί η βέλτιστη αξία για κάθε ένα ευρώ δαπανών.

Οι σημερινοί καιροί απαιτούν μια νέα φιλοσοφία του «πράττειν», η οποία θα στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και στην εποικοδομητική συνεργασία. Παρότι πολλοί παραμένουν απαισιόδοξοι, είμαι βέβαιος ότι θα πετύχουμε τους στόχους αυτούς όπως στο παρελθόν πετύχαμε πολλά στο δρόμο για τον εκσυγχρονισμό της φαρμακευτικής αγοράς. Αυτός είναι ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσουμε, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε την σημερινή οικονομική κρίση. Η χρηστή διαχείριση, παράλληλα με τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και την καινοτομία θα διασφαλίσουν την άμεση πρόσβαση όλων των πολιτών σε όλα τα φάρμακα και όλες τις θεραπείες. Σε ότι αφορά στη φαρμακευτική αγορά είναι μια αγορά αναμφισβήτητα καλά οργανωμένη, αλλά και πάλι δεν έχει πλήρως καλυφθεί η ανάγκη για τον εκσυγχρονισμό της. Θα πρέπει να σημειωθεί, εν τούτοις, ότι η πρόοδος που έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια στην φαρμακευτική αγορά δεν πρέπει να υποτιμάται, καθώς υπήρξε αξιοσημείωτη και εντυπωσιακή.

Σήμερα, όλοι οι πολίτες της χώρας μας, ακόμη και εκείνοι που ζουν σε απομακρυσμένα χωριά, έχουν άμεση πρόσβαση σε όλα τα επώνυμα φάρμακα-πρωτότυπα - ή ουσιαδώς όμοια - των οποίων η ποιότητα διασφαλίζεται με την ταινία γνησιότητας, το διπλό bar code και τον μοναδικό σειριακό αριθμό.

Η άμεση πρόσβαση σε φαρμακευτικά προϊόντα εγγυημένης ποιότητας και δραστηριότητας αποτελεί τον θεμέλιο λίθο του δημόσιου συστήματος υγείας. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις ωφελούνται από αυτό το σύστημα, αλλά παράλληλα πρέπει να επιδεικνύουν την αποφασιστικότητα τους και να χρησιμοποιούν το κύρος και την επιρροή τους για να διασφαλισθεί η διαιώνισή του παρόντος συστήματος και να αποτραπεί η είσοδος φαρμάκων αμφιβόλου ποιότητας που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των πολιτών.

Το κόστος των φαρμάκων έχει πολλές φορές αποτελέσει θέμα διαμάχης. Ποια είναι η πραγματικότητα για το κόστος των φαρμακευτικών προϊόντων στο Ελληνικό σύστημα περίθαλψης;

Τα φαρμακευτικά προϊόντα στην Ελλάδα σήμερα είναι τα φθηνότερα μεταξύ των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η τιμή τους καθορίζεται δια νόμου και προκύπτει από τον μέσο όρο των τριών χαμηλότερων τιμών του ίδιου φαρμακευτικού προϊόντος στα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η μέθοδος καθορισμού των τιμών στην Ελλάδα ενσωματώνει τις μεθόδους περιορισμού του κόστους που έχουν υιοθετήσει οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε προσπάθεια για περαιτέρω μειώσεις τιμών θα περιορίσει τον ανταγωνισμό και θα παρακωλύσει την άμεση πρόσβαση των πολιτών σε όλα τα φαρμακευτικά προϊόντα. Σε κάποιες περιπτώσεις, η τιμή των φαρμάκων όντως αποτελεί αντικείμενο διαμάχης, λόγω της παραπληροφόρησης που εισβάλλει στον δημόσιο διάλογο. Για παράδειγμα, πριν από λίγους μήνες δημιουργήθηκε σύγχυση σχετικά με το ύψος της φαρμακευτικής δαπάνης και το συνολικό μέγεθος των φαρμακευτικών πωλήσεων. Συγκεκριμένα, οι φαρμακευτικές πωλήσεις είχαν καταγραφεί (από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων- Ε.Ο.Φ) ως φαρμακευτική δαπάνη. Αυτό είναι, ασφαλώς, απόλυτα λανθασμένο και αναληθές. Η φαρμακευτική δαπάνη αποτελεί ένα πολύ μικρό μέρος του συνόλου των φαρμακευτικών πωλήσεων. Ο ΣΦΕΕ κινήθηκε ταχύτατα σε μια προσπάθεια να αντιμετωπίσει την παραπληροφόρηση του κοινού και να αποσαφηνίσει το θέμα. Θέλω να πιστεύω ότι η

προσπάθειά μας ήταν αρκετά επιτυχής. Θα πρέπει, επίσης, να προσθέσω ότι η Ελληνική νομοθεσία ορίζει την τιμή των ουσιωδώς ομοίων φαρμάκων στο 80% της τιμής του αντίστοιχου πρωτοτύπου. Αυτός ο τρόπος τιμολόγησης παρέχει στον φαρμακευτικό τομέα ένα ισχυρό κίνητρο για την διασφάλιση της ποιότητας των φαρμάκων, την εντατικοποίηση της έρευνας και την ενίσχυση των εξαγωγών, ενώ διατηρεί τις 9000 περίπου θέσεις εργασίας στον τομέα αυτό και αποτρέπει την αντικατάσταση παλαιών, καταξιωμένων και φθηνών φαρμάκων των οποίων έχει λήξει η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας από νέα και πολύ πιο ακριβά φάρμακα. Το Ελληνικό σύστημα έχει δοκιμαστεί επανειλημμένα και επαρκώς εδώ και χρόνια και έχει αποδείξει την βιωσιμότητα και την αξιοπιστία του.

Τα μέσα ενημέρωσης παίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στα κοινωνικά θέματα, ένα από τα οποία είναι και η υγειονομική περίθαλψη. Υπάρχει η δυνατότητα να ενισχυθεί ο ρόλος των μέσων, ώστε τα θέματα περίθαλψης να παρουσιάζονται με ένα περισσότερο ισορροπημένο και ορθολογικό τρόπο;

Αναμφισβήτητα ναι, διότι αρκετές φορές είναι τα μέσα που δημιουργούν την προαναφερθείσα σύγχυση και πρέπει κανείς να δρα με αποφασιστικότητα και ταχύτητα, γιατί μια ψευδής πληροφορία που δεν αντιμετωπίζεται άμεσα και έγκυρα, και επαναλαμβάνεται από τα μέσα, μπορεί να πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις παραποιώντας την αλήθεια. Το γνωρίζουμε αυτό από πρώτο χέρι και είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί και σε διαρκή επαγρύπνηση για να προστατεύουμε όταν και όποτε χρειασθεί το κύρος και την αξιοπιστία του φαρμακευτικού κλάδου.

Ως Πρόεδρος του ΣΦΕΕ εκπροσωπείτε τις πλέον επιτυχημένες και παγκόσμια αναγνωρισμένες φαρμακευτικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Το Ελληνικό κράτος καθυστερεί σημαντικά τις πληρωμές σε πολλά από τα μέλη σας. Ποια ακριβώς είναι η κατάσταση και πως αντιλαμβάνεστε την εξεύρεση λύσης στο πρόβλημα;

Είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα και σχετίζεται άμεσα με την έλλειψη εκσυγχρονισμού του συστήματος περίθαλψης. Η έλλειψη αυτή επιβαρύνει το σύστημα με ανεξέλεγκτο κόστος και μειώνει την δυνατότητά του να οργανώνει και να εκπληρώνει τις πραγματικές του υποχρεώσεις. Εν τούτοις, ο φαρμακευτικός τομέας προσπαθεί και επιδιώκει με κάθε μέσο που διαθέτει να βοηθήσει την πολιτεία να επιλύσει αυτό το πρόβλημα. Είμαστε σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και το Υπουργείο Οικονομικών και Οικονομίας και ευελπιστούμε ότι σύντομα θα καταλήξουμε σε συμφωνία που θα διασφαλίζει μια διαχρονική λύση του προβλήματος.

Ο ΣΦΕΕ, εκτός από την εκπροσώπηση των συμφερόντων των μελών του, έχει αναλάβει σημαντικό κοινωνικό ρόλο για την προώθηση της ορθής θεραπευτικής πρακτικής. Ποιες είναι οι προτεραιότητες του ΣΦΕΕ στον τομέα αυτό και πως έχει δραστηριοποιηθεί ο ΣΦΕΕ τα τελευταία χρόνια ;

Η άμεση πρόσβαση σε όλα τα φάρμακα, ειδικά στα νέα, απαιτεί γνώση και σωστή εκπαίδευση. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις, εκτός του ότι ανακαλύπτουν, παράγουν και διανέμουν νέα φάρμακα, συμβάλλουν επίσης καθοριστικά στην εκπαίδευση των

επιστημόνων υγείας γύρω από τη νέα αυτή γνώση και την προσφορά των νέων φαρμάκων. Η λειτουργία αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική και ως εκ τούτου διαμορφώσαμε έναν Κώδικα Δεοντολογίας πάνω στον οποίο βασίζουμε κάθε προσπάθεια για ενημέρωση, επιχειρηματική ανάπτυξη και λειτουργία.

Εξηγήστε μας παρακαλώ με ποιό τρόπο ο Κώδικας Δεοντολογίας προάγει την περίθαλψη προς όλα τα μέλη της κοινωνίας.

Με την δημιουργία και εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας στη χώρα μας συνειδητοποιούμε ότι ένα από τα πλέον κρίσιμα συστατικά κάθε φαρμάκου είναι το άυλο συστατικό της εμπιστοσύνης που πρέπει να χαρακτηρίζει τις σχέσεις μας με τους επιστήμονες υγείας, την Πολιτεία και το κοινωνικό σύνολο. Βεβαίως η δεοντολογία έχει δύο όψεις, επιβάλλεται και η Πολιτεία να πράττει το ίδιο, δηλαδή να αναλαμβάνει ορθές αποφάσεις διασφαλίζοντας τα συμφέροντα όλων των εμπλεκόμενων μερών. Εδώ ακριβώς υπάρχουν κρίσιμα προβλήματα τα οποία μπορούν και πρέπει να επιλυθούν. Ο Κώδικας Δεοντολογίας πρέπει να είναι πλήρως αποδεκτός και να εφαρμόζεται από όλους για να είναι ουσιαστικά αποτελεσματικός.

Πόσο θα πρέπει να απασχολεί το κοινό η διακίνηση πλαστών φαρμάκων στην Ελλάδα; Λειτουργεί σωστά η αλυσίδα διανομής στην Ελλάδα; Αποτελούν τα επώνυμα φαρμακευτικά προϊόντα την ορθότερη επιλογή;

Θα πρέπει να τονίσω ότι αν και δεν αντιμετωπίζουμε στην Ελλάδα πρόβλημα με πλαστά φάρμακα, αποδίδουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στο θέμα της καταπολέμησής των πλαστών φαρμάκων ώστε να διαφυλάξουμε την ασφάλεια και την αξιοπιστία της αλυσίδας διανομής.

Δεν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία ότι τα πλαστά φάρμακα πολλαπλασιάζονται διεθνώς και αποτελούν απειλή για την κοινωνία. Για αυτό θα πρέπει να ληφθούν αυστηρά μέτρα για την πάταξη τους. Στο πλαίσιο αυτό προτρέπουμε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αποδεχθεί και να θεσμοθετήσει την απαγόρευση της ανασυσκευασίας των φαρμάκων. Η ανασυσκευασία των φαρμάκων είναι η πύλη από την οποία εισέρχονται τα πλαστά φάρμακα στην νόμιμη αλυσίδα διανομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό θα πρέπει να σταματήσει. Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα εργάζονται συστηματικά για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων. Επίσης, να τονίσουμε ότι σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία μόνον ο ιατρός έχει το δικαίωμα να συνταγογραφήσει επώνυμα φάρμακα. Η νομοθεσία αυτή αποτελεί την ισχυρότερη προστασία απέναντι στα πλαστά φάρμακα. Δημιουργεί ένα σύστημα «διπλής υπογραφής», όπου η υπογραφή του γιατρού και η υπογραφή της φαρμακευτικής εταιρείας εγγυώνται την καλύτερη δυνατή θεραπεία και αποκλείουν από το σύστημα οποιαδήποτε αμφιβόλου ποιότητας φαρμακευτικά προϊόντα. Είναι αναγκαίο να δηλώσω με απόλυτη σαφήνεια ότι οποιαδήποτε προσπάθεια αλλαγής του συστήματος συνταγογράφησης εις βάρος των επώνυμων φαρμάκων θα είχε καταστροφικά αποτελέσματα ως προς την ασφάλεια των πολιτών, καθώς η αγορά θα κατακλυστεί από αμφιβόλου ποιότητας προϊόντα. Θα ήταν επίσης ένα μεγάλο πλήγμα για την ελληνική φαρμακευτική βιομηχανία η οποία βασίζεται σε επώνυμα, ουσιαστικά όμοια φάρμακα, οι τιμές των οποίων είναι το 80% της τιμής των πρωτοτύπων. Η συνταγογράφηση με χημική ονομασία θα ήταν καταστροφική για την βιομηχανία και θα έθετε σε κίνδυνο την ζωή πολλών ασθενών, όπως έχει αποδείξει, με τραγικό τρόπο, η εμπειρία σε πολλές άλλες χώρες.

Υπάρχουν οι κατάλληλες ασφαλιστικές δικλείδες απέναντι στα πλαστά προϊόντα;

Η Ελλάδα, λόγω της επικόλλησης της ταινίας γνησιότητας και του διπλού barcode σε κάθε συσκευασία, βρίσκεται μεταξύ των πρωτοπόρων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ότι αφορά στην διασφάλιση της ποιότητας των φαρμάκων και στην προστασία των πολιτών από τα πλαστά φάρμακα, μια διαρκώς αυξανόμενη απειλή σε πολλές άλλες χώρες. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ταινία γνησιότητας και το διπλό barcode σε κάθε συσκευασία απαγορεύουν στην πράξη την ανασυσκευασία των φαρμακευτικών προϊόντων η οποία αποτελεί «παραθυράκι» για την κυκλοφορία πλαστών φαρμάκων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποβάλει πρόταση για την απαγόρευση της ανασυσκευασίας, πρόταση που ο ΣΦΕΕ στηρίζει ένθερμα.

Επιπροσθέτως, η πολύ σημαντική πρόβλεψη της επώνυμης συνταγογράφησης με αποκλειστική ευθύνη του θεράποντος ιατρού αποτελεί αναπόσπαστο χαρακτηριστικό του Ελληνικού συστήματος περίθαλψης. Το Ελληνικό σύστημα διασφάλισης της αυθεντικότητας και ποιότητας των φαρμάκων είναι ένα από τα πιο αποτελεσματικά στον κόσμο. Αποτελεί μια Ελληνική επιτυχία την οποία θα πρέπει να διατηρήσουμε και να προστατεύσουμε ως κόρη οφθαλμού. Επίσης, πιστεύουμε ότι ο εκσυγχρονισμός του συστήματος θα βοηθήσει στην καταπολέμηση της σπατάλης των πόρων και θα απαλείψει την προκλητή συνταγογράφηση και άλλες ενδογενείς δυσλειτουργίες του συστήματος. Πρέπει να ανταποκριθούμε στην πρόκληση αυτή για να διασφαλίσουμε την άμεμπτη διαχείριση του συστήματος υγείας, εφόσον μόνον τότε θα έχουμε επιτύχει «το βέλτιστον». Έχουμε τη γνώση, τις δυνατότητες και δικαιούμεθα να επιτύχουμε.

Πιστεύετε ότι τα επόμενα χρόνια θα υπάρξουν βελτιώσεις στο σύστημα περίθαλψης;

Αναμφίβολα. Η Ελλάδα κινείται ταχύτερα απ' ότι νομίζουμε. Οι απαραίτητες αποφάσεις για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος θα έχουν ληφθεί πολύ νωρίτερα από ότι περιμένουμε, τοποθετώντας το σύστημα περίθαλψης της χώρας μας σε πολύ υψηλό επίπεδο. Για παράδειγμα, το Υπουργείο Υγείας έχει θέσει σε εφαρμογή το νέο νόμο σχετικά με τις προμήθειες μη φαρμακευτικών προϊόντων από τα νοσοκομεία και είμαστε πεπεισμένοι ότι αυτό θα μειώσει δραστικά τις δαπάνες και θα αυξήσει την αποτελεσματικότητα. Παρόμοια μέτρα και πολιτικές θα πρέπει να εφαρμοστούν και σε άλλους τομείς. Ο δρόμος ίσως είναι μακρύς, αλλά οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις έχουν την βούληση και θέλουμε να πιστεύουμε ότι υπάρχει και η πολιτική βούληση.